

Handläggare
Namn: Anne Adrup
Mobil: 0708-62 27 82
E-post: anne.adrup@svensktvatten.se

Datum
2017-01-23

Ert Dnr
1.1-1603-0231

Statens Geotekniska Institut
sgi@swedgeo.se
kopia till: kerstin.konitzer@swedgeo.se

Remissvar angående Handlingsplan för hållbart markbyggnade i ett föränderligt klimat

Svenskt Vatten arbetar för friskt dricksvatten, rena sjöar och hav samt människors tillgång till långsiktigt hållbara vattentjänster. Våra medlemmar, de kommunala VA-organisationerna, är landets viktigaste livsmedelsproducenter och miljövårdsföretag och tillhandahåller dricksvatten och avloppsvattenrening till 8,5 miljoner kunder. Vi arbetar aktivt för att stödja våra medlemmars utveckling och för att få gehör på nationella och internationella arenor.

Svenskt Vatten anser att framtagna handlingsplaner lyfter viktiga frågor för en hållbar samhällsplanering och stödjer förslagen till åtgärder i planen.

Bakgrund

Statens Geotekniska Institut (SGI), har skickat ut "Handlingsplan för hållbart markbyggnade i ett föränderligt klimat" på remiss med syfte att få synpunkter på förslagen till åtgärder i handlingsplanen.

Handlingsplanen för hållbart markbyggnade har ambitionen att skapa en gemensam bild för samhällets olika intressenter med utmaningen att anpassa markbyggnadet och den befintliga bebyggda miljön till ett föränderligt klimat. Ett hållbart markbyggnade är en viktig förutsättning för ett framtida samhällsbyggnade och de svenska tillväxtpotentialerna.

Handlingsplanen visar vägen till ett hållbart markbyggnade genom att peka på möjligheterna med att

- ta ökad hänsyn till klimatförändringens effekter i plan- och byggprocessen för att skapa en nationell samsyn kring ett hållbart markbyggnade
- ta fram och sprida kunskap om hållbart markbyggnade för att öka efterfrågan på klimatanpassat boende, fastigheter och annan infrastruktur
- klimatanpassa och utveckla infrastruktur, bebyggelsemiljöer och andra skyddsvärda områden för att säkra en god, hälsosam och attraktiv livsmiljö för landets invånare.

Handlingsplanens avsikt är att det ska bli tydligare för intressenter inom kommunerna, länsstyrelserna, nationella myndigheter, forskningen, bygg- och anläggningsbranschen och andra inom näringslivet, vad som behöver göras och av vem för att en säker, attraktiv samt miljö- och klimatanpassad bebyggelseutveckling ska bli möjlig. Ingen aktör klarar det på egen hand, samarbete är en förutsättning.

Svenskt Vatten anser

Fungerande VA-system är en mycket väsentlig del av infrastrukturen i våra samhällen. För våra medlemmar, kommunernas VA-organisationer, är det därför viktigt att man vid nybyggnation tar höjd för kommande klimatförändringar, till exempel avseende förändrade markförhållanden eller höjda nivåer i vattendrag. De anläggningar och ledningsnät som byggs i dag ska vara robusta och hålla länge, kanske upp mot 150 år för ledningsnätet. För att klara fortsatt försörjning kan det vara aktuellt att skydda eller omlokalisera en del befintliga anläggningar på grund av stigande vattennivåer eller risker för ras, skred eller erosion.

Våra samhällen måste planeras för att ytledes kunna hantera kraftiga regn och befintlig bebyggelse behöver anpassas. När det gäller skyfall behöver vi inte vänta på klimatförändringar, det är redan nu ett problem.

Dessa problemställningar lyfts i handlingsplanen och vi instämmer i beskrivningen av klimatförändringens effekter, liksom att det behöver bli tydligare om ansvarsfördelningen avseende åtgärder. Många av de frågor som vi bedömer vara viktiga för framtiden har tagits upp och här är några exempel:

- att det behövs bra och lättillgängliga underlag för att kunna göra en bra planering
- att kommuner ska planera med hänsyn till klimatförändringens effekter på markförhållanden samt till översvämningrisker och dagvattenhantering på lång sikt både i översiktlig och detaljerad planering av bebyggelse och övrig samhällstruktur
- att det kan uppstå konflikter med exploateringar i låglänta områden kontra översvämningrisker
- att det behövs kompetens om vad klimatförändringarna kommer att ge för effekter på markförhållanden och vad det kommer att innebära för infrastrukturen

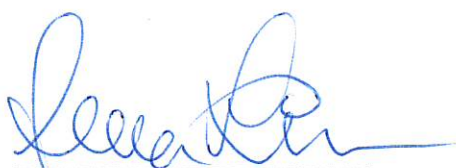
Förslagen till åtgärder och aktiviteter är bra, även om vi ser svårigheter i att följa upp en del av aktiviteterna. Två exempel:

- Kommuner och fastighetsägare ställer krav på klimatanpassade lösningar i sina kontakter med byggherrar och genom offentlig upphandling.
- Fastighetsägare och andra driftsansvariga anpassar byggnaders undergrunder till förändrade markförhållanden.

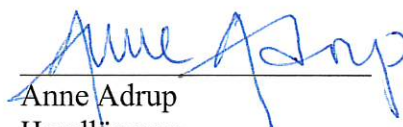
I Bilaga 1 finns ett stycke om VA-systemen som vi föreslår omformuleras på följande sätt (rött är ny text, genomstruken text utgår): Ledningsnäten för avlopp och dagvatten **är inte dimensionerade för stora nederbörds mängder, vilket heller inte är rimligt varken tekniskt eller ekonomiskt.** ~~har ofta inte tillräckliga dimensioner för stora nederbörds mängder ens under nuvarande förhållanden.~~ **Samhället måste därför planeras så att kraftig nederbörd kan hanteras ytledes.** ~~Vid större nederbörds mängder än vad som är vanligt idag, blir sårbarheten i systemen ännu större om inte dagvattenhanteringen och d~~ Dricksvattenförsörjningen **behöver** planeras och anpassas efter förändrade klimatförhållanden, **eftersom** översvämningar kan medföra att dricksvattenförsörjningen slås ut genom förorening av vattentäcker eller genom ledningsbrott. Med fler skyfall ökar riskerna för föroreningar i våra vattentäcker, både från urlakning av miljöfarliga ämnen från industriområden, deponier och andra förorenade områden och genom att

avloppsreningsverk tvingas brädda orenat avloppsvatten oftare. Även torrare somrar och ändringar i havsnivån påverkar tillgången och kvaliteten på dricksvattnet.

Svenskt Vatten anser att handlingsplanen ger en bra beskrivning av framtiden och har inga övriga synpunkter på planen.

Anna Linusson
VD

Anne Adrup
Handläggare